

Analýza Operačného programu zdravotníctvo 2007-2013:

Viac verejnej kontroly eurofondov

Marec 2014

Lucia Grajcarová, Laura Szabová, Zuzana Dančíková

Táto analýza je súčasťou projektu [Monitoring transparentnosti v sektore zdravotníctva](#), ktorý finančne podporujú:

1.	Úvod a zhrnutie.....	3
2.	Programovanie <i>Operačného programu zdravotníctvo</i>	5
1.1.	Východiská a ciele <i>Operačného programu zdravotníctvo</i>	5
1.2.	Rozdelenie prostriedkov	6
1.1.1.	Nemocnice	6
1.1.2.	Národná transfúzna služba a liečba rakoviny prsníkov.....	7
1.1.3.	OPZ vs. zdravotné potreby obyvateľstva	8
3.	Proces získavania a vynakladania prostriedkov <i>Operačného programu zdravotníctvo</i>	9
3.1.	Úspešnosť uchádzačov.....	9
3.2.	Nerealizované projekty	10
3.3.	Verejná kontrola uchádzačov	10
3.4.	Vypracovanie žiadostí o podporu	11
3.5.	Verejné obstarávanie.....	14
3.6.	Najväčší dodávatelia	16
3.7.	Spájanie zákaziek	18

1. Úvod a zhrnutie

Pre obdobie 2007 - 2013 Európska únia, na základe požiadaviek Slovenska, vyčlenila takmer 295 miliónov EUR na rozvoj zdravotníctva prostredníctvom *Operačného programu zdravotníctvo* (OPZ). Analýza operačného programu vzbudzuje otázky o možnostiach jeho kontroly verejnosťou, jeho efektívnosti aj koncepcnosti:

- **Obmedzená možnosť kontroly zaobchádzania s európskymi prostriedkami verejnosťou** je povážlivá. **Spomedzi 59 žiadateľov o fondy, ktorí úspešne uskutočnili verejné obstarávanie sme podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám získali informácie iba od 23 subjektov.** Ďalších 10 informácie odmietlo sprístupniť alebo na žiadosť o informácie vôbec neodpovedalo. Dvaja z nich (Nemocnica Poprad a VÚSCH) žiadosť o informácie postúpili na svojho vlastníka, Ministerstvo zdravotníctva, ktoré informácie následne odmietlo sprístupniť. Dvadsaťšesť nie je podľa zákona „povinnou osobou“ a preto žiadne informácie poskytovať nemusí. **Prístup sme tak nemali k informáciám od žiadateľov, ktorí získali podporu vo výške viac ako 112 miliónov EUR (39,5 % z objemu podpory 59 žiadateľov).**
- Analýza 118 žiadostí organizácií o podporu ukázala, že **žiadatelia, ktorí projektové podklady vypracujú bez externej pomoci majú výrazne nižšiu šancu získať finančné prostriedky. Zo žiadateľov, ktorí projekty vypracovali s pomocou externých firiem podporu získalo 35 %, zatiaľ čo zo svojpomocných žiadostí bolo úspešných iba 12 %.** Náklady na vypracovanie žiadosti sú pritom často nemalé. V pomere k hodnote projektu najviac zaplatilo Sanatórium Dr. Guhra, ktoré žiadosť stála viac ako 12 % z hodnoty projektu.
- Pozornosť si zaslúžia tiež firmy, ktoré pre úspešných žiadateľov uskutočňovali verejné obstarávanie. **Dvadsať žiadateľov si pre uskutočnenie obstarávania zvolilo služby firmy PRO TENDER (39 % z tých, o ktorých vieme, že využilo externé služby).** Jej konateľ v čase obstarávania, Peter Hložný, je od mája 2013 obvinený v súvislosti s údajne zmanipulovaným tendrom v hodnote viac ako 26 miliónov na prístavbu Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach práve z európskych fondov. Pri ďalších štyroch projektoch asistovala firma Visions, s.r.o., na ktorú Transparency International Slovensko [upozornila](#) v marci 2013 v súvislosti so štyrmi podozrivými rekonštrukciami nemocníc.
- Prínos uskutočnených projektov pre zdravotný stav obyvateľstva je sporný. Podľa nášho prepočtu podľa metodiky Health Policy Institute rozdelenie prostriedkov do regiónov nezodpovedá zdravotným potrebám slovenskej populácie. **Iba 25 % prostriedkov rozdelených medzi 52 miestnych inštitúcií¹ smerovalo do okresov so zlým alebo iba dostatočným zdravotným stavom obyvateľstva, zatiaľ čo 75 % prostriedkov dostali okresy s dobrým alebo veľmi dobrým zdravotným stavom obyvateľstva.** Podľa HPI taktiež indikátory navrhnuté pre meranie úspešnosti *Operačného programu zdravotníctvo* iba slabo vypovedajú o dosahovaní cieľov. Z 22 indikátorov o dosiahnutí cieľa zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva vypovedá iba šesť.

¹ Pomocou metodiky HPI sme neposudzovali 18 projektov, ktoré boli určené pre technickú pomoc, špecializované zdravotnícke inštitúcie a fakultné nemocnice, u ktorých predpokladáme, že zloženie pacientov presahuje daný okres.

Vo februári 2014 vláda schválila návrh Partnerskej dohody² s Európskou úniou o podpore Slovenska v období 2014 – 2020, ďalej sa však rokuje o jednotlivých operačných programoch. Návrh Partnerskej dohody opäť upozorňuje na zlý zdravotný stav obyvateľstva a „dlhodobu neudržateľný nemocnične orientovaný model poskytovania zdravotnej starostlivosti,“ a signalizuje, že do rozvoja slovenského zdravotníctva budú smerovať ďalšie európske prostriedky. Skúsenosti s realizáciou *Operačného programu zdravotníctvo* v období 2007-2013 naznačujú, že vynakladanie európskych prostriedkov si zaslúži prísnejšiu kontrolu zo strany štátnych orgánov i verejnosti. Vláda by mala zabezpečiť:

- definíciu merateľných cieľov vynakladania prostriedkov a zvoliť indikátory ktoré skutočne vypovedajú o dosahovaní týchto cieľov,
- jednoduchý prístup verejnosti k 100 % dokumentácie OPZ a jednotlivých projektov,
- dôslednejšiu kontrolu obstarávania prijímateľov podpory.

² <http://www.rokovanie.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-162308?prefixFile=m>

2. Programovanie *Operačného programu zdravotníctvo*

Prostriedky v rámci operačného programu zdravotníctvo boli rozdelené na základe dokumentu [Operačný program zdravotníctvo](#) vypracovaného Ministerstvom zdravotníctva³ s cieľom zlepšenia podmienok ovplyvňujúcich zdravotný stav obyvateľstva, prostredníctvom zvyšovania kvality, efektívnosti a dostupnosti zdravotnej starostlivosti a podpory zdravia, v rámci zdravotníckej infraštruktúry.

Operačný program zdravotníctvo bol najmenším z jedenástich slovenských operačných programov,⁴ vyčlenené prostriedky predstavovali iba o niečo viac ako 2 % z celkových vyše 13 miliárd EUR podpory pre Slovensko. Zdravotníci však fondy čerpali najúspešnejšie zo všetkých programov, ku koncu novembra 2013 bolo podľa zodpovedných orgánov vyčerpaných takmer 85 % vyčlenených prostriedkov, čerpanie ďalších operačných programov sa pohybuje medzi 34 % a 70 %.

1.1. Východiská a ciele *Operačného programu zdravotníctvo*

Podľa programového dokumentu OPZ si stav zdravia i systému starostlivosti vyžaduje vynaloženie prostriedkov EÚ na zdravotníctvo a navrhuje ich rozdelenie.

Prostriedky majú byť vynaložené na liečbu ochorení, ktoré sú na Slovensku hlavnými príčinami úmrtí obyvateľstva: ochorenia obehovej sústavy, nádory, ochorenia tráviacej sústavy, ochorenia dýchacej sústavy a vonkajšie príčiny ochorení a úmrtí. Dôraz je tiež kladený na prevenciu rakoviny prsníka, ako významnej príčiny úmrtia žien v produktívnom veku.

Z hľadiska infraštruktúry je podľa dokumentu nevyhovujúci stav nemocníc, polikliník a zdravotných stredísk, vrátane prístrojového vybavenia či energická náročnosť nemocníc. Podľa dokumentu je takisto nepriaznivý stav Národnej transfúznej služby.

Zároveň však dokument upozorňuje na tendenciu k nadmernej hospitalizácii pacientov či rastúci počet nemocníc, čo patrí k „hlavným problémom zdravotníckeho systému.“ Nabáda k zníženiu miery hospitalizácií a posilneniu ambulantnej starostlivosti.

Podľa programového dokumentu z predstavených faktov vyplýva pridelenie prostriedkov do troch kategórií:

- zdravotnícka infraštruktúra – vrátane výstavby nových nemocníc a modernizácie existujúcich nemocníc i ambulancií,
- prevencia a liečba nádorových ochorení prsníkov žien,
- modernizácia Národnej transfúznej služby (NTS).

³ Podľa dokumentu „Operačný program zdravotníctvo“ sa na jeho tvorbe podieľali tiež predstavitelia Národného centra zdravotníckych informácií, Úradu verejného zdravotníctva, zástupcovia VÚC, zdravotných poisťovní a odbornej verejnosti (napr. Slovenská lekárska komora), Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, Úrad splnomocnenkyne vlády pre rómske komunity či mimovládne organizácie.

⁴ Ďalšími boli: Regionálny operačný program, Životné prostredie, Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, Výskum a vývoj, Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Bratislavský kraj, Vzdelávanie, Informatizácia spoločnosti, Doprava, Technická pomoc.

1.2. Rozdelenie prostriedkov

Na *Operačný program zdravotníctvo* bolo z európskych fondov vyčlenených vyše 294 miliónov EUR. Schválené boli projekty za viac ako 289 miliónov EUR, vyše 97 % z celkových prostriedkov. Viac ako 227 miliónov EUR (79 % celkových prostriedkov) bolo vyčlenených na stavbu a modernizáciu nemocníc, takmer 62 miliónov EUR (21 %) na modernizáciu ambulancií, NTS a liečbu a prevenciu rakoviny prsníkov a takmer 10 miliónov EUR na technickú podporu pre OPZ.

Tabuľka: Rozdelenie prostriedkov podľa prioritných osí

Priorita	Rozpočet	Objem schválených prostriedkov (EUR)	Podiel na schválených prostriedkoch celkom
Modernizácia nemocníc	227 147 059	227 140 059	79%
Modernizácia ambulancií, NTS, mamografy	57 764 706	61 993 999	21%
Technická pomoc	9 205 882	9 778 538	3%
Spolu	294 117 647	289 134 058	100%

Zdroj: *nssr.sk*, *prepočty TIS*

1.1.1. Nemocnice

Dvadsaťšesť nemocníc získalo viac ako 227 miliónov EUR. Tri nemocnice získali každá viac ako 26 miliónov EUR, desať najväčších projektov spolu získalo 180 miliónov EUR, takmer 80 % celkových prostriedkov.

Tabuľka: Prijemcovia podpory na modernizáciu nemocníc

Prijemca podpory	Cieľ	Podpora (EUR)	Podiel na celkovom rozpočte	Dodávateľ
UN L. Pasteura Košice	Urgentný príjem	26 490 000	9,2%	PKB Invest
FNsP F.D. Roosevelta Banská Bystrica	Rekonštrukcia operačných sál, urgentného príjmu, sterilizácie	26 440 021	9,1%	VÁHOSTAV - SK
FNsP J. A. Reimana Prešov	Internistický monoblok	26 399 849	9,1%	Chemkostav
FN Nitra	Novostavba liečebného pavilónu	22 544 336	7,8%	INPEK
UN Martin	Dostavba chirurgického pavilónu 4	14 937 262	5,2%	STAVOUNIVERZÁL
DFN Košice	Rekonštrukcia, nadstavba a prístavba	14 395 350	5,0%	ARTAX
Nemocnica Poprad	Prístavba, rekonštrukcia, technologická modernizácia	13 953 195	4,8%	Montin
NsP Skalica	Rekonštrukcia a modernizácia	13 579 358	4,7%	HANT BA
FNsP Žilina	Urgentná a onkologická zdravotná starostlivosť	13 277 428	4,6%	VÁHOSTAV - SK

FNsP Nové Zámky	Modernizácia	8 298 478	2,9%	BALA
SÚSCH	Modernizácia	6 634 004	2,3%	PURO-KLIMA, a. s
DFNsP Banská Bystrica	Nadstavba a rekonštrukcia	6 629 215	2,3%	OKB Plus, a.s
Nemocnice a polikliniky, n.o.	Rozšírenie prevádzky	6 623 000	2,3%	Middle East Invest s.r.o
NÚTPCHaHCH Vyšné Hágy	Rekonštrukcia a modernizácia	5 002 399	1,7%	Chemkostav, a.s
Nemocnica s poliklinikou Nové Mesto nad Váhom.	Rekonštrukcia	3 640 000	1,3%	JS Consultservis, s. r. o
NsP Brezno	Rekonštrukcia a modernizácia	3 636 073	1,3%	HS HSV s.r.o
Ľubovnianska nemocnica	Moderná nemocnica	3 630 030	1,3%	PKB invest, s.r.o
VÚSCH	Modernizácia infraštruktúry	3 312 080	1,1%	TIMED, s. r. o
VOÚ	Modernizácia	3 311 093	1,1%	AD REM, s. r. o
KARDIOCENTRUM NITRA s.r.o.	Nákup angiografického prístroja	1 662 276	0,6%	AD REM, s. r. o
NRC	Modernizácia infraštruktúry	499 960	0,2%	EGAMED, spol. s r.o
NÚRCH	Rekonštrukcia a modernizácia	491 070	0,2%	AD REM, s.r.o
Sanatórium Dr. Guhra	Modernizácia a rekonštrukcia	479 105	0,2%	Stava ip spol. s r.o.
VOÚG sv. Lukáša Košice	Modernizácia	473 104	0,2%	ALLMEDICAL s.r.o
ORL HUMENNÉ, s.r.o.	Modernizácia nemocnice	455 918	0,2%	Ultramed s.r.o
OFTAL s.r.o.	Modernizácia techniky	345 455	0,1%	Carl Zeiss s.r.o.
Celkom		227 140 059	78,6%	

Zdroj: opz.health-sf.sk, TIS

1.1.2. Národná transfúzna služba a liečba rakoviny prsníkov

Analýza Ministerstva ako hlavných príjemcov pomoci určila nemocnice, polikliniky a zdravotnícke strediská, argumentujúc potrebou akútnej starostlivosti v nemocniciach a preventívnej starostlivosti v ambulanciách zameraných na ochorenia, ktoré na Slovensku zapríčiňujú najviac úmrtí.

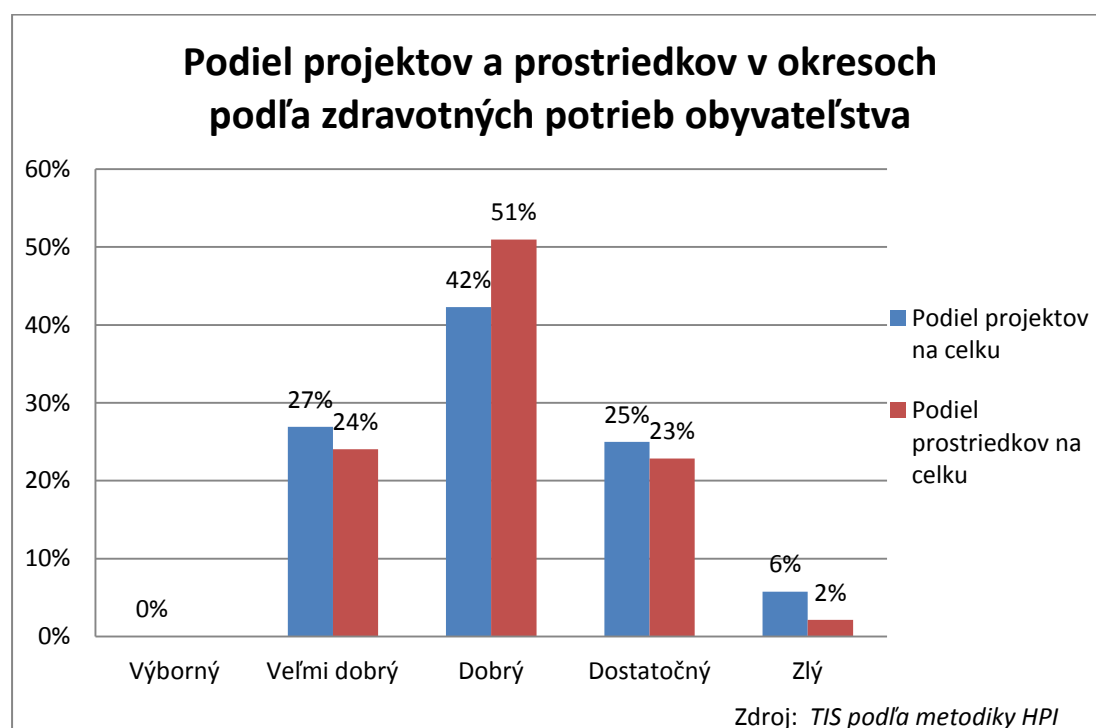
Viac ako 7 miliónov EUR však tiež bolo vyčlenených na dobudovanie Národnej transfúznej služby (NTS) (2,5 %) a 4 milióny EUR (1,5 %) boli určené na nákup mobilných mamografů. Z analýzy Ministerstva ale nevyplývajú jasné argumenty pre zaradenie NTS či nákupu mamografů do programu.

Analýza uvádza, že NTS je *špeciálnym zariadením ambulantnej zdravotnej starostlivosti* a argumentuje, že prístrojové vybavenie slovenských ambulancií i NTS je nevyhovujúce.

1.1.3. OPZ vs. zdravotné potreby obyvateľstva

Podľa metodiky⁵ vypracovanej Health Policy Institute (HPI) z celkového počtu 52 projektov iba 16 projektov za viac ako 27 miliónov EUR (25 %) smerovalo do okresov so zlým alebo iba dostatočným zdravotným stavom obyvateľstva, zatiaľ čo 22 projektov za viac ako 56 miliónov EUR (51 %) smerovalo do okresov s dobrým a 14 projektov za takmer 27 miliónov EUR (24 %) do okresov s veľmi dobrým zdravotným stavom obyvateľstva.

Z celkového počtu 70 schválených projektov sme pomocou metodiky HPI posudzovali 52 projektov, vylúčili sme 18 projektov - 2 projekty technickej pomoci a 16 projektov špecializovaných zdravotníckych inštitúcií a fakultných nemocníc, u ktorých predpokladáme, že zloženie pacientov presahuje daný okres, preto zdravotný stav obyvateľstva v danom okrese nie je relevantným indikátorom.

Metodika HPI spočíva vo vytvorení Indexu zdravia na základe 11 indikátorov v štyroch osiach.⁶ Na základe týchto indikátorov boli jednotlivým okresom Slovenska pridelené hodnoty Indexu zdravia a okresy boli rozdelené do piatich kategórií: s výborným, veľmi dobrým, dobrým, dostatočným a zlým zdravotným stavom obyvateľstva.

HPI tiež kritizuje indikátory zvolené Ministerstvom zdravotníctva pre meranie postupu implementácie projektov podporených z európskych fondov. Podľa HPI žiaden z 22 indikátorov nemeria aké výsledky z vynaložených peňazí vyplývajú pre zdravotný stav obyvateľstva, ktorého zlepšenie je cieľom operačného programu. Indikátory merajú počet postelí či rekonštruovanú

⁵ http://hpi.sk/cdata/Documents/HPI_Structural_funds_in_Slovakia_11_11_2009.pdf

⁶ 1. Priemerná očakávaná dĺžka života pri narodení (2 indikátory: muži, ženy), 2. pracovné ohrozenie a rizikové faktory (3 indikátory: pracovná neschopnosť, zranenia, nebezpečné profesie), 3. ochorenia skupiny 5 (5 indikátorov podľa piatich diagnóz s najvyššou mortalitou na Slovensku), 4. Pacienti v nemocenskej starostlivosti (1 indikátor: počet hospitalizácií).

plochu, počet pacientov a procedúr, počet projektov či počet vytvorených pracovných miest. Za jediné dva relevantné indikátory HPI označuje posun od nemocničnej k ambulantnej starostlivosti a skracovanie dĺžky hospitalizácií, ktoré merajú zmenu charakteru poskytovania zdravotnej starostlivosti.

3. Proces získavania a vynakladania prostriedkov Operačného programu zdravotníctvo

3.1. Úspešnosť uchádzačov

Celkom 176 organizácií podalo 271 žiadostí za vyše 700 miliónov eur. Úspešných bolo 70 projektov, z nich dva boli priamo zadané ako „národné projekty,“ ďalšie dva predstavujú technickú pomoc.

Tabuľka: Predložené, zamietnuté a schválené projekty

Priorita	Predložené projekty	Zamietnuté projekty	Schválené projekty	Podiel schválených projektov na podaných
Modernizácia nemocníc	67	41	26	39%
Modernizácia ambulancií, NTS, mamografy	202	160	42	21%
Technická pomoc	2	0	2	100%
Spolu	271	201	70	26%

Zdroj: *opz.health-sf.sk, prepočty TIS*

3.2. Nerealizované projekty

Zo 68 projektov schválených pre externých žiadateľov deväť projektov za takmer 6 miliónov EUR doposiaľ nebolo realizovaných.

Tabuľka: Doposiaľ nerealizované projekty

Žiadateľ	Hodnota projektu (EUR)	Príčina
Hajnáčka	421 880	Nedostatok vlastných prostriedkov
Senium Medica s.r.o., Martin	1 255 762	Obstarávanie zrušené po námietkach zo strany MZ, prebieha ďalšie obstarávanie
Likavka	1 135 341	MZ projekt zrušilo po námietkach dodávateľov
Veľká Lomnica	1 044 844	Projekt pred podpisom zmluvy pre kontrolu MZ, je možné, že žiadateľ nedostane podporu
Turňa nad Bodvou	506 788	Zmenili sa okolnosti, za ktorých sa vyhlásilo verejné obstarávanie, obec od projektu odstúpila
Muráň	454 608	Úrad pre verejné obstarávanie zrušil súťaž pre námietku
Terňa	370 191	Zmenili sa okolnosti, za ktorých sa vyhlásilo verejné obstarávanie, súťaž bola zrušená
Sačurov	321 355	Nedostatok vlastných prostriedkov
Švábovce	245 395	Projekt pred podpisom zmluvy pre kontrolu MZ, je možné, žiadateľ nedostane podporu
Celkom	5 756 164	

Zdroj: *opz.health-sf.sk*, žiadatelia

3.3. Verejná kontrola uchádzačov

Pre analýzu procesu prideľovania prostriedkov z európskych fondov sme od žiadateľov žiadali na základe Zákona o slobodnom prístupe k informáciám informácie o firmách, ktoré si najali pre vypracovanie žiadostí o podporu a pre realizáciu verejného obstarávania. Zo žiadateľov o podporu sú povinnými osobami štátne nemocnice, ambulancie a zdravotnícke zariadenia, vyššie územné celky, mestá a obce. Týchto žiadateľov bolo celkom 108, zatiaľ čo 68 žiadateľov nebolo povinných informácie poskytnúť (súkromné nemocnice, ambulancie a zdravotnícke zariadenia).

Z povinných osôb požadované informácie sprístupnilo 89 žiadateľov. Päť odmietlo informácie poskytnúť, ďalšie dve žiadosti zamietlo Ministerstvo zdravotníctva potom, čo nemocnice žiadosti Ministerstvu postúpili, aby rozhodlo, či informácie majú byť sprístupnené. Nemocnice, ktoré odmietli informácie sprístupniť najčastejšie argumentovali, že informácie poskytovať nemusia, keďže nepracovali s verejnými prostriedkami. Desať povinných osôb žiadosti o informácie ignorovalo. Celkom sú tak verejnosti dostupné informácie od polovice žiadateľov o podporu.

Tabuľka.: Prístup k informáciám od žiadateľov o prostriedky z európskych fondov

		Počet	Podiel z celku
Nepovinné osoby		68	38,6%
Povinné osoby	Sprístupnili	89	50,6%
	Nesprístupnili	7	4,0%
	Neodpovedali	10	5,7%
	V likvidácii	2	1,1%
Celkom		176	100,0%

Zdroj: TIS

Žiadateľov, ktorí získali podporu z európskych prostriedkov a úspešne uskutočnili verejné obstarávanie bolo spolu 59. Z nich 26 bolo podľa infozákona nepovinnými osobami, 33 povinnými. Podľa infozákona sme tak získali informácie od úspešných žiadateľov, ktorí získali podporu viac ako 171 miliónov (60,5 %), od žiadateľov s podporou v hodnote viac ako 112 miliónov sme informácie nezískali (39,5 %).

Tabuľka.: Prístup k informáciám od úspešných žiadateľov o prostriedky z európskych fondov, ktorí uskutočnili verejné obstarávanie

		Počet	Objem (EUR)	Podiel z celku
Nepovinné osoby		26	58 128 043	20,5%
Povinné	Sprístupnili	23	171 319 943	60,5%
	Nesprístupnili	8	36 714 477	13,0%
	Neodpovedali	2	17 215 431	6,1%
Celkom		59	283 377 895	100,0%

Zdroj: TIS

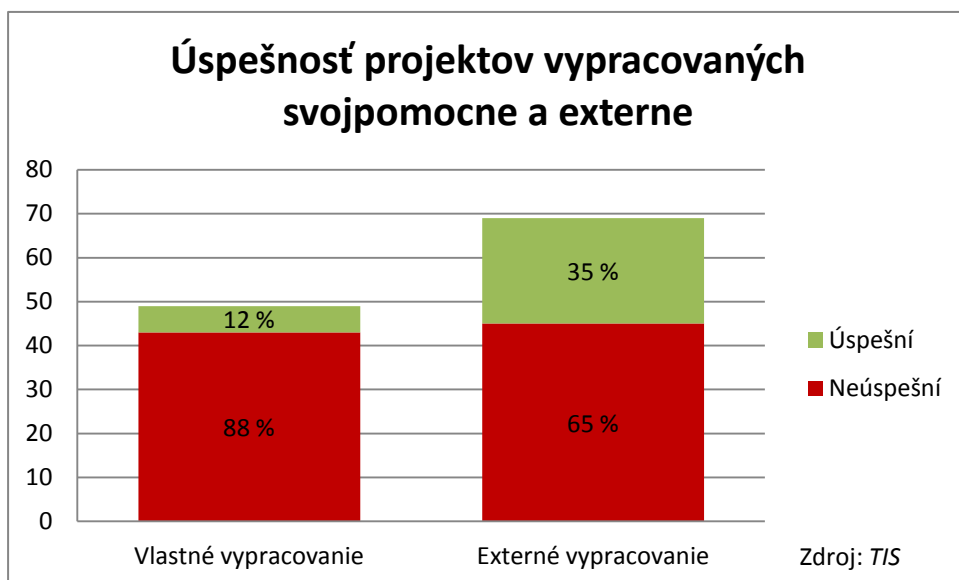
Tabuľka: Žiadatelia, ktorí nesprístupnili informácie

Žiadateľ o podporu	Výška schválenej podpory	Poskytnutie informácií
Nemocnica s poliklinikou Skalica, a.s.	13 579 358	neodpovedali
Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.	3 636 073	neodpovedali
Ľubovnianska nemocnica, n. o.	3 630 030	nesprístupnili
SÚSCH	6 634 004	nesprístupnili
VOÚ	4 307 275	nesprístupnili
VOÚ	3 311 093	nesprístupnili
Poliklinika Sabinov, n.o.	1 164 697	nesprístupnili
Obec Markušovce	402 103	nesprístupnili
Nemocnica Poprad, a. s.	13 953 195	povinné postúpili na MZ
VÚSCH	3 312 080	povinné postúpili na MZ

Zdroj: opz.health-sf.sk, TIS

3.4. Vypracovanie žiadostí o podporu

Výrazne vyššiu šancu získať podporu z európskych prostriedkov mali organizácie, ktorým žiadosti o príspevok vypracovala externá firma. Informácie o cenách za vypracovanie žiadostí sa nám podarilo získať od 22 žiadateľov, z nich 16 bolo úspešných. Úspešní za žiadosti o projekty v hodnote 155 miliónov EUR zaplatili celkom 1,2 milióna EUR.

Cena za vypracovanie úspešnej žiadosti o príspevok sa podľa získaných informácií pohybuje od nuly do viac ako 12 % hodnoty požadovaného príspevku. V pomere k hodnote projektu za žiadosť najviac zaplatilo Sanatórium Dr. Guhra, celkom 12,34 % pri žiadosti o príspevok 479 105 EUR získala firma Octigon. Pre porovnanie úspešný projekt s hodnotou viac ako 370 tisíc EUR pre obec Terňa vypracovala firma Project Consult za 2,5 % hodnoty projektu.

V absolútnom vyjadrení najviac zaplatila Fakultná Nemocnica s Poliklinikou J. A. Reimana Prešov. Za žiadosť o príspevok v hodnote viac ako 26 miliónov EUR získala firma I.S.F. 178 tisíc EUR, čo predstavuje 0,68 % z hodnoty projektu.

Od obstarávateľov, od ktorých sme získali informácie, za vypracovanie žiadostí najviac zarobila firma Octigon, ktorá samostatne získala viac ako 261 tisíc EUR. O ďalších 274 tisíc EUR za spoluprácu na žiadostiach sa rozdelila s firmami AJG Consulting a Juraj Šuty Domino Projekt. Firma Octigon pracovala na piatich zo šestnástich úspešných žiadostí vypracovaných externou firmou.

Tabuľka: Ceny za vypracovanie žiadostí o prostriedky z eurofondov

Projekt*	Hodnota projektu v €	Firma	Cena za dielo v €**	Podiel ceny za dielo a hodnoty projektu
Sanatórium Dr. Guhra	479 105	Octigon, a.s.	59 143	12,34%
VOÚG sv. Lukáša Košice	473 104	Octigon, a.s.	47 600	10,06%
NRC Kováčová	499 960	ProFi Management, s.r.o.	48 795	9,76%
NÚRCH	491 070	ProFi Management, s.r.o.	46 471	9,46%
Oščadnica	761 979	Euro Dotácie, a.s.	26 460	3,47%
Terňa	370 191	Project Consult s.r.o.	9 254	2,50%
NÚTPCHaHCH Vyšné Hágy	5 002 399	AJG Consulting s.r.o. a Octigon a.s. ⁷	155 831	3,12%
FN L. Pasteura Košice	2 194 812	P.C.M. Group a.s.,	33 180	1,51%
FN Trnava*	13 471 443	Octigon, a.s.	154 052	1,14%
FN Trenčín*	11 616 394	Octigon, a.s. ⁸	122 400	1,05%
UN Martin	14 937 262	Euro Business Partners s.r.o.	157 214	1,05%
DFN Košice	14 395 350	Octigon, a.s. ⁹	119 000	0,83%
Lietavská Lúčka*	445 377	Euro Dotácie, a.s.	3 570	0,80%
Mesto Nováky*	665 000	Cassis consult	4 800	0,72%
FNsP J. A. Reimana Prešov	26 399 849	I.S.F, s.r.o. ¹⁰	178 207	0,68%
FN L. Pasteura Košice	26 490 000	Octigon, a.s.	154 700	0,58%
FNsP F. D. Roosevelta Banská Bystrica	26 440 021	AJG Consulting s.r.o.	153 066	0,58%
Veľká Lomnica	1 044 844	Tendrex, s.r.o.	4 980	0,48%
Hornooravská NsP Trstená*	6 605 889	I.S.F., s.r.o	27 600	0,42%
Raslavice*	320 243	ARDE, s.r.o.	1 086	0,34%
Likavka	1 135 341	Agentúra JM	3 000	0,26%
Službyt Nitra*	1 209 683	Obviam regio, s.r.o.	952	0,08%

*Projekty, ktoré neboli schválené Ministerstvom zdravotníctva. Pri týchto projektoch hodnota projektu predstavuje žiadaný NFP. Ostatné projekty boli schválené, hodnota projektu predstavuje schválený NFP.

**Cena za dielo zahŕňa cenu za žiadosť o nenávratný finančný prostriedok (ŽoNFP) a cenu za komplexný reštrukturalizačný program (KRP).

Zdroj: *Objednávateľia služieb, tender.sme.sk, prepočty TIS*

⁷ V samostatných zmluvách ako dodávateľia AJG Consulting s.r.o. (ŽoNFP) a Octigon a.s.(KRP).

⁸ V jednej zmluve ako dodávateľia figurujú Octigon, a.s. (žiadosť o NFP a KRP) a Koban architects (projektová dokumentácia).

⁹ V jednej zmluve ako dodávateľia figurujú Octigon, a.s. (žiadosť o NFP a KRP) a Juraj Šuty Domino Projekt (projektová dokumentácia).

¹⁰ V jednej zmluve ako dodávateľia figurujú I.S.F, s.r.o a Ing Ludek Toměk, LT Projekt Brno - Tomek podpisuje za oboch dodávateľov, domnievame sa, že žiadosť o NFP a KRP malo na starosti I.S.F, s.r.o..

3.5. Verejné obstarávanie

Služby externých firiem využívali úspešní žiadatelia o podporu z európskych peňazí aj pri realizácii verejného obstarávania. Zo 68 úspešných žiadateľov najmenej 51 (75 %) pri verejnom obstarávaní použilo externé firmy. Päť žiadateľov uviedlo, že verejné obstarávanie robili svojpomocne, pri zvyšných dvanástich žiadateľoch sme informácie o realizácii verejného obstarávania nezískali. Informácie o celkovej cene sa nám podarilo získať od 15 žiadateľov. Tí za uskutočnenie verejného obstarávania, pre zákazky v hodnote 85 miliónov EUR, externým firmám spolu zaplatili 70 tisíc EUR.

Tabuľka: Externé firmy realizujúce verejné obstarávanie pre žiadateľov o podporu

Žiadateľ	Hodnota zákazky s DPH (EUR)	Firma	Cena s DPH (EUR)	Podiel služieb firmy a zákazky
Národné rehabilitačné centrum	420 004	PRO - TENDER	5 950	1%
Geriatrický ústav sv. Lukáša v Košiciach	524 625	PRO - TENDER	5 950	1,13%
Holíč	692 000	Tendrex	4 980	0,72%
Raslavice	175 094	Ing. Karol Fábry	1 500	0,50%
Podolíneč	474 552	INPRO POPRAD	5 355	0,46%
Vráble	521 260	Ľubomír Benc	2 000	0,38%
Oščadnica	719 950	DJ STAV	1 500	0%
Petrovany	492 659	KM Prestige consulting	1 000	0,20%
Sanatórium Dr. Guhra n.o.	706 254	PRO - TENDER	1 190	0,16%
DFN Košice	9 999 400	Euro-Dotácie	10 800	0,11%
FN Nitra	22 544 335	KLIENT	14 940	0,07%
FNsP Nové Zámky	8 860 190	LOGTRADE	2 987	0,03%
FNsP F. D. Roosevelta	29 529 845	Euro-Dotácie	9 758	0,03%
DFNsP Banská Bystrica	6 638 685	TENDER PROFIT	2 655	0,03%
UN L. Pasteura Košice*	33 531 656	PRO - TENDER	830	mesačný paušál
UN L. Pasteura Košice*	2 152 879	PRO - TENDER	830	mesačný paušál
Ľubotín	410 595	ORIM	0	pro bono
Giraltovce	1 866 391	PRO - TENDER	Informácie sme nezískali	
Ľubovnianska nemocnica	3 790 309	PRO - TENDER	Informácie sme nezískali	
Nemocnica Poprad	17 264 889	PRO - TENDER	Informácie sme nezískali	
NsP Brezno	3831005	Octigon	Informácie sme nezískali	
NsP Nové Mesto nad Váhom	3 168 963	Euro-Dotácie	Informácie sme nezískali	
NTS SR	10 232 144	EUROPROJECT & TENDER	Informácie sme nezískali	
Poliklinika Senica	1 092 776	EUREDing	Informácie sme nezískali	
VOÚ	3 965 014	PRO - TENDER	Informácie sme nezískali	
VOÚ	9 502 230	PRO - TENDER	Informácie sme nezískali	
CT Martin	1 729 403	PRO - TENDER	Nemusi zverejňovať	
EDELMA	2 913 557	Octigon	Nemusi zverejňovať	
FNsP Žilina	13 045 483	Euro-Dotácie	Nemusi zverejňovať	
Imunoalergológia Dzurilla	2 217 409	PRO - TENDER	Nemusi zverejňovať	

JESENIUS Šamorín	2 140 045	PRO - TENDER	Nemusí zverejňovať
KARDIOCENTRUM NITRA	1 742 448	PRO - TENDER	Nemusí zverejňovať
MEDICENTRUM	2 137 513	Octigon	Nemusí zverejňovať
Nemocnice a polikliniky, n.o.	2 108 304	Visions	Nemusí zverejňovať
Nemocnice a polikliniky, n.o.	1 872 161	Visions	Nemusí zverejňovať
Nemocnice a polikliniky, n.o.	2 856 926	Visions	Nemusí zverejňovať
NsP Hlohovec	2090709	PRO - TENDER	Nemusí zverejňovať
NsP Sv. Jakuba Bardejov	2 233 460	CFCU	Nemusí zverejňovať
OFTAL	363 635	PRO - TENDER	Nemusí zverejňovať
ORL Humenné	481 694	PRO - TENDER	Nemusí zverejňovať
PARACELSUS	2369023	PRO - TENDER	Nemusí zverejňovať
SANAT	2 283 069	KLIENT	Nemusí zverejňovať
Vranovská nemocnica	1 583 406	Visions	Nemusí zverejňovať
Všeobecná NsP Lučenec	1 927 620	Octigon	Nemusí zverejňovať
Wesper	2 607 983	PRO - TENDER	Nemusí zverejňovať
Likavka	Nerealizované	Mgr. Elena Sivová	Nerealizované
Muráň	Nerealizované	Eproject, s.r.o.	Nerealizované
Sačurov	Nerealizované	PRO - TENDER	Nerealizované
Švábovce	Nerealizované	Tendrex, s.r.o.	Nerealizované
Terňa	Nerealizované	Tendrex, s.r.o.	Nerealizované
Turňa nad Bodvou	Nerealizované	Mária Vermešová	Nerealizované

Zdroj: *Objednávateľia služieb, tender.sme.sk, prepočty TIS*

Celkom dvadsať žiadateľov (39 % z tých, o ktorých vieme, že využilo externé služby) si zvolilo služby firmy PRO –TENDER, ktorej konateľ v čase obstarávaní, Peter Hložný, je od mája 2013 obvinený v súvislosti s údajne zmanipulovaným tendrom v hodnote viac ako 26 miliónov na prístavbu Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach z európskych fondov.

V troch prípadoch PRO – TENDER o možnosť obstarávať pre úspešného žiadateľa súťažil s firmou LOGTRADE, ktorú od júla 2013 s PRO – TENDROM spája osoba konateľa Miroslava Kučeru. V dvoch prípadoch firmy súťažili s tou istou treťou firmou. Dvakrát zvíťazil PRO – TENDER, raz LOGTRADE.

Tabuľka: Vybrané súťaže o realizáciu verejného obstarávania

Žiadateľ o podporu	Ponuka 1	Cena (EUR)	Ponuka 2	Cena (EUR)	Ponuka 3	Cena (EUR)
FNsP Nové Zámky	PRO - TENDER	238 000	LOGTRADE	235 000	EUROPROJECT & TENDER	261 800
VŠOÚG sv. Lukáša v Košiciach	PRO - TENDER	5 000	LOGTRADE	6 000	TOMIN	5 600
Sačurov*	PRO - TENDER	3 000	LOGTRADE	3 540	TOMIN	3 960

*projekt nebol realizovaný

Zdroj: *Objednávateľia služieb, TIS*

Aj v ďalších štyroch súťažiach o možnosť obstarávať spolu opakovane súťažili rovnaké firmy. V prieskumoch trhu obcí Terňa, Švábovce, Veľká Lomnica a Holíč v súťaži firiem ADVAL, Tendrex a PanGen (v Terni súťažil aj štvrtý uchádzač) vždy zvíťazila firma Tendrex.

Tabuľka: Vybrané súťaže o realizáciu verejného obstarávania 2

Žiadateľ	Ponuka 1	Cena (EUR)	Ponuka 2	Cena (EUR)	Ponuka 3	Cena (EUR)	Ponuka 4	Cena (EUR)
Terňa*	ADVAL	4 044	Tendrex	3 540	PanGen	3 840	Ing. Karol Fábry	4 200
Švábovce*	ADVAL	7 800	Tendrex	6 384	PanGen	7 080	-	-
Veľká Lomnica*	ADVAL	11 964	Tendrex	10 620	PanGen	11 040	-	-
Holíč	ADVAL	5 188,8	Tendrex	3 984	PanGen	4 980	-	-

*projekt nebol realizovaný

Zdroj: *Objednávateľia služieb, TIS*

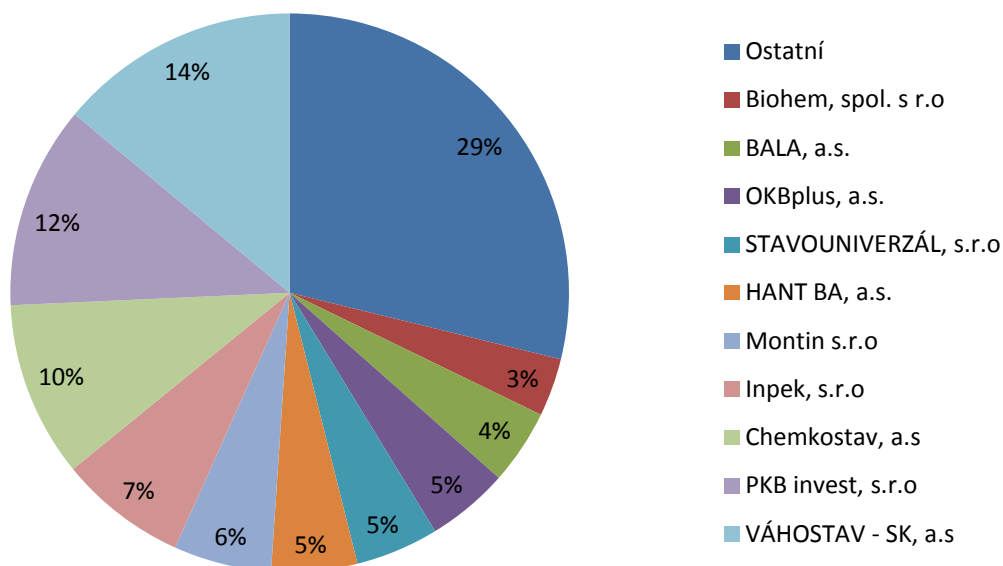
Pri obstarávaní v štyroch projektoch asistovala firma Visions, s.r.o., na ktorú Transparency International Slovensko [upozornila](#) v marci 2013 v súvislosti s podozrivými rekonštrukciami nemocníc. Tri prepojené nemocnice v štyroch projektoch za viac ako 7 miliónov EUR rekonštruovali prepojené schránkové firmy bez skúseností. Subdodávateľmi schránkových firiem boli známe firmy s dostatkom skúseností s verejným obstarávaním.

3.6. Najväčší dodávateľia

Desať najväčších dodávateľov si rozdelilo až 60 % prostriedkov celkovo pridelených zo zdravotníckych eurofondov. Najväčší dodávateľ, Váhostav, v dvoch tendroch vysúdžil takmer 36 miliónov EUR, čo predstavuje viac ako 12 % z celku. PKB invest a Chemkostav, druhý a tretí najväčší dodávateľia, získali tri a dve zákazky celkom za viac ako 30 miliónov a 26 miliónov EUR. PKB invest získal aj najväčší tender podporený zo zdravotníckych eurofondov - stavbu urgentného príjmu v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach. V súvislosti s touto zákazkou polícia členov predstavenstva PKB invest a Chemkostavu obvinila z machinácií pri verejnom obstarávaní.¹¹

¹¹ Košický korzár: Polícia: Miliónový tender košickej nemocnice zmanipulovali (<http://kosice.korzar.sme.sk/c/6817244/policia-milionovy-tender-kosickej-nemocnice-zmanipulovali.html>).

Podiel zákaziek najväčších obstarávateľov z celku

Zdroj: TIS

Tabuľka: Najväčší dodávatelia

Dodávateľ	Objem zákaziek (EUR)	Podiel dodávateľa na OPZ celkom	Prijímatelia podpory
VÁHOSTAV - SK	35 777 587	12,2%	FNsP F.D. Roosevelta Banská Bystrica FNsP Žilina
PKB invest	30 489 071	10,4%	UN L. Pasteura Košice Ľubovnianska nemocnica Petrovany
Chemkostav	26 030 492	8,9%	FNsP J.A. Reimana Prešov, NÚTPChHCh Vyšné Hágy
INPEK	18 944 820	6,4%	FN Nitra
Montin	14 508 310	4,9%	Nemocnica Poprad
HANT BA	12 727 567	4,3%	NsP Skalica, Holíč
STAVOUNIVERZÁL	12 328 538	4,2%	UN Martin
BALA	11 107 264	3,8%	FNsP Nové Zámky Imunoalergológia Dzurilla Jesenius Šamorín
OKBplus	10 286 459	3,5%	DFNsP Banská Bystrica, Edelma
BIOHEM	8 598 440	2,9%	Národná transfúzna služba SR
TOP 10	180 798 547	61,5%	

Zdroj: tender.sme.sk, prepočty TIS

3.7. Spájanie zákaziek

K nižšej efektívnosti vynaloženia európskych prostriedkov v zdravotníctve môže viesť spájanie nákupu rôznych typov tovarov, služieb a stavebných prác do jednej zákazky. Úrad pre verejné obstarávanie uvádza, že ak spojenie nie je nevyhnutné, neprichádza do úvahy, lebo môže dôjsť k porušeniu princípu nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania.¹²

Na základe informácie z vestníka verejného obstarávania sme spojenie rôznych tovarov, služieb či prác do jednej zákazky identifikovali pri 36 zo 63 obstarávaní (57 %), pri ďalších 13 nebolo na základe dostupných informácií možné posúdiť, či bolo súťaží viac alebo iba jediná.

Obstarávateľovi spojenie viacerých nákupov do jednej zákazky môže znížiť administratívne náklady. Zároveň však môže zo súťaže o veľkú spojenú zákazku vylúčiť uchádzačov, ktorí by boli schopní dodať napríklad iba žiadané tovary, nie však stavebné práce. Spájanie zákaziek tak môže viesť k nižšiemu počtu uchádzačov o tendre, slabšej súťaži a následne vyšším cenám pre obstarávateľov.

Príkladom je Fakultná nemocnica s poliklinikou v Nových Zámkoch, ktorá od uchádzačov vyžadovala, aby boli schopní modernizovať sociálne zariadenia a zároveň dodať zdravotnícke prístroje či operačné stoly, spolu za takmer 7,5 milióna EUR.¹³ Podobne Fakultná nemocnica s poliklinikou J.A. Reimana v Prešove žiadala v rámci jednej zákazky stavbu celého nemocničného bloku a zároveň dodávku zdravotníckej techniky, jej inštaláciu a zaškolenie personálu, celkom za takmer 22 miliónov EUR.¹⁴

¹² <http://www.uvo.gov.sk/za-obdobie-od-1.1.2012-do-30.6.2012>

¹³ <http://www.uvo.gov.sk/sk/evestnik/-/vestnik/131566>

¹⁴ <http://www.uvo.gov.sk/sk/evestnik/-/vestnik/151215>